

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Päätöspäivämäärä 16.09.2026

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 16.09.2026

Talousarviomuutosesitys vuoden 2026 talousarvioon, joukkoliikenne

2797/02.00.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

joukkoliikennepäällikkö Terhi Koski, p. 044 716 1133

controller Minna Vilen, p. 044 790 9329

Päätös

Esittelijä

kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että joukkoliikenteen sitovuuden toimintakatetta lisätään 1 200 000 euroa perusteluosassa esitetyin perustein.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Talousarvioon 2026 esitetään tehtäväksi seuraavat muutokset:

Käyttötalousosa

Joukkoliikenne

Toimintakatetta lisätään 1 200 000 euroa

Sitovuustaso muutosten jälkeen: toimintakate 11 009 000 euroa

Joukkoliikenteen kustannuskehitys on viime vuosina muuttunut merkittävästi aiemmin ennakoitua epäedullisemmaksi. Linja-autoliikenteen kustannusindeksit ovat nousseet kesän aikana noin 10 prosenttia ja pysyneet edelleen korkealla tasolla, minkä seurauksena samalla rahoituksella ei enää pystytä tuottamaan vastaavaa palvelutasoa kuin aiemmin. Lisäksi kesällä ja syksyllä 2025 voimaan tulleet uudet liikennöintisopimukset ovat nostaneet liikennöinnin yksikkökustannuksia keskimäärin noin 15 prosenttia aiempiin sopimuksiin verrattuna. Osassa kohteista, erityisesti seutuliikenteessä ja koulukuljetuksia palvelevassa liikenteessä, kustannusten nousu on ollut jopa noin 100 prosenttia. Näissä kustannuksissa ei ole huomioitu indeksivaikutuksia.

Joukkoliikenteen tulo-rahoituksen kehitys ei ole vastannut kustannusten kasvua. Lipputulot on kuluvana vuonna budjetoitu toteutuvaan kehitykseen nähden liian korkeiksi, eikä lipputulojen merkittävää kasvua ole realistista odottaa aiempiin vuosiin verrattuna. Tasataksaselvityksessä esitettyjä lippuhintojen korotuksia ei toteutettu, vaikka niiden avulla olisi ollut mahdollista ylläpitää lipputulojen tasoa kustannusten noustessa. Tasataksauudistuksen yhteydessä arvioitiin jo ennakolta, että ilman noin viiden prosentin hinnankorotusta lipputulot pysyisivät enintään vuoden 2025 tasolla tai laskisivat hieman. Lisäksi käteismaksamisen poistuminen on vähentänyt lipputuloja. Matkustajamäärät ovat kuitenkin kasvaneet ja kasvua edelliseen vuoteen verrattuna on ollut 3,3 prosenttia. Joukkoliikenteen talouden tasapainottamiseksi lippujen hinnat ja mahdolliset hinnankorotukset on tarpeen arvioida jatkossa säännöllisesti.

Kuntien maksuosuuksien eli yhteistoimintakorvausten osalta arvioidaan ylitystä 0,4 miljoonaa euroa talousarvioon nähden, mikä näkyy toimintatulona Lahden seudun liikenteelle.

Kustannuspaineista huolimatta joukkoliikenteen toimintaa on tehostettu. Pysäkkikokeilun avulla on saavutettu noin 0,8 miljoonan euron vuosittaiset säästöt. Mikäli liikenne palautettaisiin torin kiertoon nykyisen palvelutason säilyttäen, aiheutuisi tästä arviolta noin 0,8 miljoonan euron lisäkustannus vuodessa.

Nykyinen linjasto vastaa pääosin palvelutasosuunnitelmassa määriteltyjä palvelutasotavoitteita ja joillakin alueilla palvelutaso on niitä korkeampi. Joukkoliikenne järjestetään myös valtakunnallisessa vertailussa kustannustehokkaasti. Joukkoliikenteen subventioaste on noin 35 prosenttia, kun vastaava taso verrokkikaupungeissa on keskimäärin noin 50 prosenttia.

Kustannuksia ovat lisänneet myös palvelutasosuunnitelman ylittävät liikennetarpeet. Kariston alueen kuudesluokkalaisten siirtyminen keskustan kouluihin on lisännyt joukkoliikenteen järjestämisen kustannuksia. Lisäksi Messilän, Pajulahden, Vierumäen ja Kempowerin liikennetarpeisiin liittyvät lisävuorot ovat kasvattaneet liikennöintikustannuksia.

Edellä esitetyistä syistä johtuen joukkoliikenteessä ei ole mahdollista toteuttaa sellaisia sopeutustoimia vuoden 2026 aikana, joilla saavutettaisiin merkittäviä säästöjä jo vuoden 2026 talousarvioon vaarantamatta päätettyjen palvelutasotavoitteiden toteutumista. Joukkoliikenteen talouden sopeutustoimenpiteitä valmistellaan vuodelle 2027 lippujen hintojen korotuksien sekä palvelutason leikkaamisen osalta – näistä lippujen hintojen korotukset pyritään samaan voimaan jo syksyn 2026 aikana. Liikennöinnin muutokset ja sopeuttamiset ovat mahdollisia vasta vuodelle 2027 huomioiden liikennöintisopimusten mukaisen vähintään kolmen kuukauden ilmoitusvelvollisuuden liikennöitsijöille.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Lahden seudun joukkoliikennelausunto

Päätöspäivämäärä 16.09.2026

Toimenpiteet

Ote: taloussuunnittelu ja controllerpalvelut